

Funkcjonowanie publicznej infrastruktury technicznej w opinii badanych mieszkańców gminy miejskiej Grajewo. Wybrane aspekty

Anna Wasiluk

Politechnika Białostocka, Wydział Zarządzania, Katedra Organizacji i Zarządzania,
e-mail: annwasil@poczta.onet.pl

Adrian Wojsławowicz

Absolwent Wydziału Zarządzania, Katedra Zarządzania i Finansów,
e-mail: adiw@poczta.fm

Streszczenie

Infrastruktura techniczna jest istotnym elementem wpływającym na rozwój społeczno-gospodarczy danego regionu. Jej dostępność oraz użyteczność, związana z ciągłością i powszechnością świadczenia usług, wpływa niewątpliwie na wysoki standard życia mieszkańców, a także na atrakcyjność mieszkaniową czy też inwestorską miasta lub gminy. Celem niniejszego tekstu jest prezentacja wyników badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy miejskiej Grajewo w zakresie oceny funkcjonowania wybranych aspektów infrastruktury technicznej, czyli dróg gminnych, cmentarza komunalnego, oświetlenia ulicznego, infrastruktury przesyłowej (sieć wodno-kanalizacyjna, ciepłownicza), zieleni miejskiej oraz składowiska odpadów komunalnych wraz z infrastrukturą do ich utylizacji.

Słowa kluczowe

infrastruktura społeczna, infrastruktura techniczna, gmina miejska Grajewo, rozwój

Wstęp

W dzisiejszych czasach domeną wszystkich obszarów mieszkalnych jest dążenie do zapewnienia zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego, który niewątpliwie uzależniony jest zarówno od umiejscowienia, a tym samym środowiska

naturalnego, jak i ludności zamieszkałej na tym terenie. Te czynniki łączą się w infrastrukturę publiczną. Dzięki niej mieszkańcy mają możliwość korzystania z zaplecza technicznego miasta (dróg, chodników, zaopatrzenia w wodę, prąd, możliwości wywozu i usuwania odpadów i ścieków), a także z zaplecza społecznego (placówki służby zdrowia, szkoły, domy kultury, kina). Dobrze rozwinięta infrastruktura sprzyja właściwemu rozwojowi niemal wszystkich dziedzin życia gospodarczego i społecznego. Braki w infrastrukturze powodują natomiast obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej danego terenu, co w efekcie potęguje migrację ludzi, którzy szukają lepszych możliwości własnego rozwoju.

Celem niniejszego tekstu jest prezentacja wyników badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy miejskiej Grajewo w zakresie oceny funkcjonowania wybranych aspektów infrastruktury technicznej, czyli dróg gminnych, cmentarza komunalnego, oświetlenia ulicznego, infrastruktury przesyłowej (sieć wodno-kanalizacyjna, ciepłownicza), zieleni miejskiej oraz składowiska odpadów komunalnych wraz z infrastrukturą do ich utylizacji.

1. Przegląd literatury

Termin infrastruktura wywodzi się z zestawienia dwóch słów łacińskich - *infra* i *struktura*, które razem tłumaczyć można jako podukład¹. Podukład ten w charakterze „użyteczności publicznej” oznacza pewien zbiór instytucji, obiektów czy urządzeń stanowiących podstawę do właściwego funkcjonowania bądź rozwoju danego systemu gospodarczego. Szerzej określając, jest to *kompleks urządzeń użyteczności publicznej, niezbędny do zapewnienia należytego funkcjonowania gospodarki narodowej i życia ludności, odpowiednio rozmieszczony w przestrzeni, wraz z historycznie ukształtowanymi wewnętrznymi i zarazem charakterystycznymi relacjami zachodzącymi między poszczególnymi jego elementami* (Kupiec i in., 2005). Pojęcie infrastruktury zostało podobnie zdefiniowane przez A. Ginsberta-Geberta, który poza wymienieniem takich cech, jak: podstawowe instytucje niezbędne do funkcjonowania gospodarki czy związaną z terenem bazy materialnej. Píše także o konieczności wyposażenia terenu, zarówno w niezbędne urządzenia techniczne, jak i urządzenia społeczne, socjalne i instytucje kultury. Wskazuje tym samym, iż infrastruktura stanowi odrębną kategorię ekonomiczną złożoną z infrastruktury technicznej i społecznej (Jarosiński, 2003).

¹ Słowo *infra* tłumaczone jest jako 'pod, poniżej', a słowo *struktura* jako 'stały układ i wzajemne relacje elementów stanowiących całość'. Łaciński źródłosłów można tłumaczyć jako pewien podukład lub jako podstawę określonego układu.

Do infrastruktury technicznej zaliczane są między innymi elementy takie, jak: dostarczanie energii cieplnej i elektrycznej oraz gazu, dostarczanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, zarządzanie cmentarzami komunalnymi, zagospodarowanie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, usługi komunikacyjne, utrzymanie oraz modernizacja dróg (Zaleski, 2005).

Sektor energetyczny jest bardzo istotną dziedziną gospodarki, zarówno jeśli chodzi o rozwój gospodarczy kraju, jak i funkcjonowanie i rozwój gmin. Zadania związane z zaopatrzeniem w energię elektryczną, ciepłą oraz gaz wykonują gminy na podstawie zadań własnych określonych w ustawie o samorządzie gminnym oraz w ustawie - Prawo energetyczne, której art. 18 zobowiązuje gminy do *planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na terenie gminy* (ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne), jest pogłębieniem zapisu zadania własnego w ustawie o samorządzie gminnym.

Realizując zadania z zakresu zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, samorządy gminne konstruują infrastrukturę techniczną, w tworzeniu której mają być pomocne krajowe dokumenty planistyczne, a także unijne programy operacyjne nakierowane na realizację inwestycji proekologicznych i oszczędzających energię. Dokumenty planistyczne wymuszają rozwój infrastruktury technicznej w gminach, wprowadzając jednocześnie ład inwestycyjny i konieczność współdziałania przedsiębiorstw energetycznych z samorządami. Poprzez współdziałanie, i tym samym łączenie potencjałów przedsiębiorstw energetycznych i samorządów, powstają sieci ciepłownicze na terenach nowej zabudowy, sieć gazowa, modernizacje ciepłowni miejskich czy też instalacje oświetlenia ulicznego.

Dostęp do zasobów wodnych jest jednym z najważniejszych czynników determinujących rozwój gospodarczy, ponieważ wpływa on na działania urbanizacyjne oraz rozwój rolnictwa na danym terenie. W ustawie o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzeniu ścieków z 2001 r. zapisano, iż *zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy*. Nakłada ona również na gminy obowiązek ustalania kierunków rozwoju sieci w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Za właściwe wykonywanie obowiązków w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, zgodnie z wymienioną ustawą, odpowiedzialne są przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

Cmentarze komunalne są kolejnym elementem infrastruktury technicznej w gminie. Pojęcie cmentarza komunalnego nie zostało prawnie zdefiniowane, to jednak przez cmentarz komunalny należy rozumieć cmentarz niezwiązany z określonym wyznaniem, który zlokalizowany jest na gruncie będącym mieniem komunalnym oraz utrzymywany jest przez samorząd terytorialny (Duniewska,

1994). Zgodnie z art. 7 ust. 13 ustawy o samorządzie gminnym, zadania własne gminy obejmują sprawy dotyczące cmentarzy gminnych. Dokładniej kompetencje w tym zakresie reguluje ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych. W art. 1 tejże ustawy figuruje zapis o tym, iż gmina jest odpowiedzialna za zakładanie, rozszerzanie i zamykanie cmentarzy komunalnych. Utworzenie i rozszerzanie granic cmentarza musi być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Obszar przeznaczony na cmentarz powinien odpowiadać wymaganiom określonym w ustawie z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz rozporządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z 2 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. Dodatkowo, wymagania, jakie powinny spełniać cmentarze są określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków.

Do kolejnych elementów infrastruktury technicznej zaliczane są elementy tworzące oraz wspomagające komunikację oraz transport w obrębie danego miasta czy gminy. Wymienić tu należy: drogi, ulice, mosty, chodniki, ścieżki rowerowe, place, parkingi i zatoki. Drogi publiczne ze względu na kryterium funkcji w sieci drogowej zostały podzielone na określone kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Drogi gminne są to drogi o znaczeniu lokalnym, służące miejscowym potrzebom.

Zaliczenie do kategorii dróg gminnych może nastąpić tylko w drodze uchwały rady gminy, po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie zarządu powiatu (ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych). Organem zarządzającym ruchem na drogach gminnych jest starosta, a organem sprawującym nadzór nad zarządzaniem ruchem jest wojewoda. Drogi niezaliczone do żadnej z powyższych kategorii (drogi osiedlowe, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, place przed dworcami i portami) nazywane są drogami wewnętrznymi. Każda z tych kategorii posiada inne znaczenie i pełni odmiennie funkcje komunikacyjne.

Ważnym elementem w infrastrukturze technicznej jest zieleń miejska. Stały wzrost poziomu urbanizacji zmusza do poszukiwania nowych rozwiązań w przestrzeniach otwartych (miastach) na zagospodarowanie ich zielenią. Obok rozwiązań wybitnie architektonicznych w projektowaniu tych terenów, pojawiają się również elementy zieleni przy wręcz odmiennych elementach infrastruktury. Mowa tu o drzewach, żywopłotach, kwiatach czy trawnikach, usytuowanych przy ulicach, placach i parkingach. Elementy zieleni tworzone w takich miejscach pełnią wiele istotnych funkcji: wpływają na walory estetyczne miasta - tym samym podnosząc jego atrakcyjność, dają pożądaną cień w czasie upałów, chronią przed nagrzewa-

niem jezdni i chodników, zatrzymują kurz i dym, tłumią hałasy miejskie czy też oddziałują na bezpieczeństwo. Przykładowo, M. Kosmala (2009) na podstawie własnych badań stwierdza, że szerokie, wolne od jakichkolwiek przeszkód ulice zachęcają kierowców do brawurowej jazdy, co skutkuje większą liczbą wypadków, zaś wąskie, obsadzone drzewami ulice, zmuszają kierujących pojazdów do wolniejszej i ostrożniejszej jazdy, co przekłada się znacznie na mniejszą liczbę wypadków.

Ochrona środowiska jest elementem, który powinien być brany pod uwagę na każdym etapie planowania działań w gminie. W świetle przepisów, samorząd gminny staje się regulatorem postępowania w zakresie utrzymania czystości i gospodarki odpadami komunalnymi na swoim obszarze. Ustawa o odpadach określa zadania gmin w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi (zob. Kozłowska, 2006).

Zgodnie z przepisami wprowadzonymi nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która weszła w życie 1 stycznia 2012 roku, będą opracowywane tylko krajowe i wojewódzkie plany gospodarki odpadami. One będą stanowiły podstawowe dokumenty regulujące gospodarkę odpadami, a w samorządach gminnych będą na ich podstawie sporządzane regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach. Gminy też staną się właścicielami odpadów komunalnych i najpóźniej w terminie do 1 lipca 2013 roku będą musiały na swym terenie wdrożyć nowy system odbierania odpadów komunalnych od swoich mieszkańców.

Z uwagi na zmiany w przepisach, wymuszające tworzenie regionów o populacji minimum 150 tys. mieszkańców, gminy zrzeszają się w związki komunalne i wspólnie budują Regionalne Zakłady Zagospodarowania Odpadów. Wybudowana wspólnie infrastruktura techniczna takich zakładów, obejmująca wszystkie niezbędne obiekty wraz z drogami, siecią wodociągową, kanalizacyjną, energetyczną, instalacją odgazowania, składowiskiem balastu staje się wspólnym majątkiem związku i zrzeszonych w nim gmin.

2. Metoda badań

Głównym celem badania było określenie, jak mieszkańcy gminy miejskiej Grajewo oceniają funkcjonowanie wybranych aspektów publicznej infrastruktury technicznej oraz w jakim stopniu oczekują ich poprawy.

Z racji szerokiego zakresu, jakim jest zagadnienie infrastruktury technicznej, do badania zostały wybrane jej następujące składowe: infrastruktura cmentarza

komunalnego, infrastruktura drogowa, oświetlenie uliczne jako element infrastruktury przydrożnej, infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna, infrastruktura ciepłownicza, zieleń miejska, infrastruktura składowiska odpadów komunalnych. Wybierając do badania konkretne typy infrastruktury, kierowano się kryterium zróżnicowania usług dostarczanych przez daną infrastrukturę, dlatego też wyodrębnione zostały te elementy, z których respondenci korzystają na co dzień (takie jak np. infrastruktura drogowa czy wodno-kanalizacyjna), te z których korzystają sporadycznie (np. infrastruktura cmentarza komunalnego), jak również takie elementy (np. infrastruktura składowiska odpadów komunalnych czy zieleń miejska), których jakość niejednokrotnie może być łączona przez respondentów z estetyką i aspektami wizualnymi miasta.

Badanie opinii respondentów zostało przeprowadzone metodą ilościową, za pomocą ankiety. Metodę tę wybrano ze względu na niskie nakłady finansowe i krótki okres, w którym można przebadać znaczną liczbę osób. Badanie przeprowadzono w pierwszym kwartale 2012 roku. Objęto nim grupę 135 losowo wybranych mieszkańców miasta Grajewo. Zwrot otrzymano od 120 osób, co stanowiło aż 88,9% początkowo rozdanych kwestionariuszy. Strukturę respondentów przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Struktura respondentów

		Wyszczególnienie	Odsetek respondentów
Płeć		kobiety	53
		mężczyźni	47
Wiek		poniżej 26 lat	10
		26-35 lat	27
		36-45 lat	21
		46-55 lat	22
		powyżej 55 lat	20
Wykształcenie		zawodowe	17
		średnie	27
		wyższe licencjackie lub inżynierskie	23
		wyższe magisterskie	33
		inne	0

Źródło: opracowanie na podstawie przeprowadzonych badań.

Autorzy tekstu są świadomi faktu, że próba badawcza nie była reprezentatywna, zatem nie można uogólniać otrzymanych wyników na wszystkich mieszkańców miasta Grajewo. Pomimo tego należy podkreślić, że otrzymane dane stanowią bogate źródło informacji.

3. Wyniki badań i ich dyskusja

W opinii respondentów infrastruktura techniczna w mieście Grajewo jest na wysokim poziomie (tabela 2). Badani mieszkańcy ocenili przeważającą liczbę jej elementów jako zadowalającą. Największe uznanie zdobyła infrastruktura wodno-kanalizacyjna, ciepłownicza oraz oświetlenie ulic. Prawdopodobnie takie oceny mają związek z modernizacją tychże elementów na przestrzeni ostatnich lat - 2009-2011. Jedynymi elementami infrastruktury, które zostały negatywnie ocenione przez respondentów było składowisko odpadów komunalnych oraz infrastruktura drogowa. W przypadku pierwszego elementu można mówić o pewnym niedoinformowaniu mieszkańców przez władze miasta (gdyż obecnie trwa wielka inwestycja związana z modernizacją składowiska, o której większość respondentów zdaje się nie wiedzieć). Niestety, w przypadku infrastruktury drogowej nie da się bronić działań władz, które prowadzone są *ad hoc* i często polegają na prowizorycznym naprawianiu dróg i ulic, a nie na gruntownych remontach. W opinii respondentów stan owych dróg i ulic na terenie miasta ma bardzo niski poziom.

Tabela 2. Ocena respondentów jakości usług infrastruktury technicznej dostarczanej przez gminę miejską Grajewo

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ocena ^a jakości usług infrastruktury technicznej dostarczanej przez gminę miejską Grajewo									
		1		2		3		4		5	
		[%]	[N]	[%]	[N]	[%]	[N]	[%]	[N]	[%]	[N]
Elementy infrastruktury	Infrastruktura cmentarza komunalnego	2	2	22	26	64	77	12	15	0	0
	Infrastruktura drogowa	18	22	55	66	25	30	2	2	0	0
	Oświetlenie uliczne	2	2	17	20	59	71	22	27	0	0
	Infrastruktura wodno-kanalizacyjna	3	4	8	10	71	85	18	21	0	0
	Infrastruktura ciepłownicza	2	2	8	10	68	82	19	23	3	3
	Zieleń miejska	7	8	32	38	51	62	9	11	1	1
	Składowisko odpadów komunalnych wraz z infrastrukturą do ich utylizacji	14	17	38	46	41	49	6	7	1	1

^a - w skali 1 do 5, przy czym 1 oznacza bardzo niską jakość usług, 2 – niską jakość usług, 3 – zadowalającą jakość usług, 4 – wysoką jakość usług, natomiast 5 – bardzo wysoką jakość usług

% - odsetek wskazań

N – liczba wskazań

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Należy stwierdzić, że oceny jakości usług były adekwatne do sugestii respondentów co do stopnia, w jakim powinny zostać poddane modernizacji poszczególne elementy infrastruktury technicznej w mieście Grajewo (tabela 3). Najwyższy odsetek badanych mieszkańców wskazał, iż modernizacji powinna zostać poddana infrastruktura drogowa (88% respondentów), infrastruktura składowiska odpadów komunalnych (66%) oraz zieleń miejska (45%). Wśród elementów infrastruktury, których nie należy modernizować, najczęściej były wybierane: infrastruktura sieci przesyłowej - wodociągowa oraz ciepłownicza (67% badanych) oraz oświetlenie uliczne (61%).

Tabela 3. Opinia respondentów co do stopnia, w jakim powinny zostać poddane modernizacji poszczególne elementy infrastruktury technicznej w gminie miejskiej Grajewo

Wyszczególnienie		Stopień w jakim powinny zostać poddane modernizacji poszczególne elementy infrastruktury technicznej w gminie miejskiej Grajewo									
		Zdecydowanie należy poddać modernizacji		Należy poddać modernizacji		Nie należy obecnie poddawać modernizacji		Zdecydowanie nie należy poddawać modernizacji		Brak zdania	
		[%]	[N]	[%]	[N]	[%]	[N]	[%]	[N]	[%]	[N]
Elementy infrastruktury	Infrastruktura cmentarza komunalnego	7	9	38	46	48	57	4	5	3	3
	Infrastruktura drogowa	40	48	48	58	12	14	0	0	0	0
	Oświetlenie uliczne	3	4	33	39	49	59	12	15	3	3
	Infrastruktura wodno-kanalizacyjna	5	6	22	26	53	64	14	17	6	7
	Infrastruktura ciepłownicza	3	3	20	24	57	69	10	12	10	12
	Zieleń miejska	7	9	47	56	43	51	3	4	0	0
	Składowisko odpadów komunalnych wraz z infrastrukturą do ich utylizacji	26	31	40	48	26	31	1	1	7	9

% - odsetek wskazań

N - liczba wskazań

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

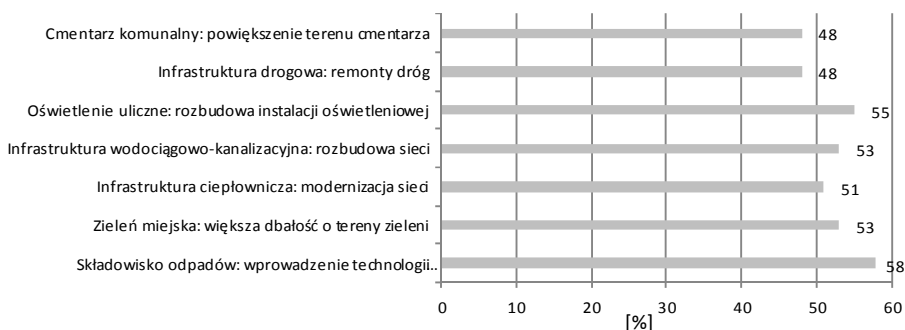
Respondenci, którzy zaznaczyli odpowiedź „decydowanie należy poddać modernizacji” lub „należy poddać modernizacji” przy którymkolwiek z elementów infrastruktury, zostali w kwestionariuszu ankiety poproszeni o wskazanie, co należałoby poprawić w danym elemencie infrastruktury.

Analizując najczęściej zaznaczane odpowiedzi przy każdym z elementów infrastruktury, stwierdzono, że najczęściej wybierane warianty oscyływały w przedziale 48% - 58% wszystkich głosów w danej kategorii infrastruktury. Można wnioskować, że między odpowiedziami, które były najczęściej zaznaczane przez respondentów a odpowiedziami, które zaznaczane były jako drugie pod względem częstotliwości była dość duża różnica. Najczęściej wybierane warianty odpowiedzi w każdej z kategorii publicznej infrastruktury technicznej zostały zaprezentowane na rys. 1.

Wśród własnych sugestii (spoza listy) respondenci podali:

- przy infrastrukturze drogowej: „lepsze oznakowanie dróg”;
- przy zieleni miejskiej: „stworzenie placów zabaw dla dzieci w parkach” oraz „oznakowanie i nadanie nazw parkom”;
- przy infrastrukturze cmentarza komunalnego: „zagospodarowanie składowiska odpadów na cmentarzu”, „remont oświetlenia na terenie cmentarza”, „remont alejek na terenie cmentarza”.

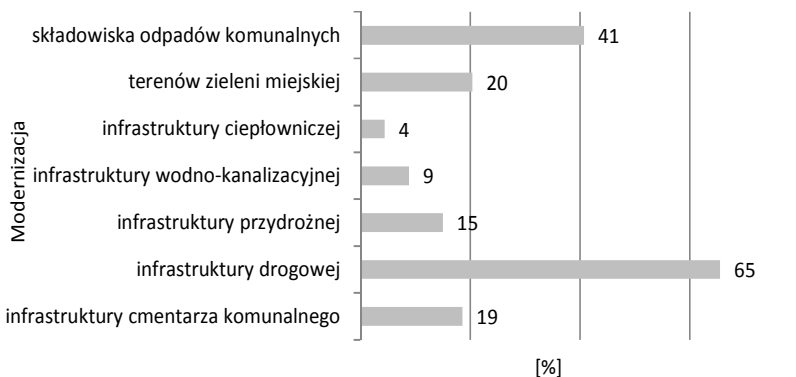
Należy jednak nadmienić, że własne opinie respondentów stanowiły najmniej liczną grupę udzielonych odpowiedzi w skali całości. Wyjątkiem w tym przypadku jest ostatnia z przytoczonych odpowiedzi, a mianowicie „remont alejek na terenie cmentarza”. Łącznie wskazało na nią 13 respondentów.

Rys. 1. Elementy infrastruktury technicznej, które zdaniem respondentów należy poddać poprawie - najczęściej wskazywane odpowiedzi w każdej z kategorii infrastruktury technicznej [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zdecydowana większość przebadanych mieszkańców gminy miejskiej Grajewo oczekuje w pierwszej kolejności poprawy infrastruktury drogowej, składowiska odpadów komunalnych wraz z infrastrukturą do ich utylizacji oraz zieleni miejskiej (rys. 2). Tylko co dziesiąty respondent uważał, że modernizacji nie muszą w najbliższym czasie zostać poddane drogi na terenie gminy, a co trzeci, że modernizacji nie wymaga składowisko odpadów komunalnych. W tym przypadku potrzeby badanych dotyczą modernizacji składowiska odpadów pokrywają się ze związaną z tym inwestycją - „Biebrzańskim Systemem Gospodarki Odpadami” - dofinansowywaną przez Unię Europejską i mającą na celu poprawę oraz rozwój infrastruktury technicznej w kwestii unieszkodliwiania odpadów. Badani mieszkańcy uważają, że priorytetowo powinny zostać powzięte inwestycje mające na celu działania związane z remontami dróg i ulic na obszarze Grajewa, jak również szybkie wprowadzenie technologii unieszkodliwiania odpadów (w tym uruchomienie sortowni odpadów oraz kompostowni odpadów biodegradowalnych). W tym przypadku te inwestycje przeprowadzone w pierwszej kolejności niewątpliwie poprawią standard życia mieszkańców i warunki inwestowania dla przedsiębiorców.

Rys. 2. Elementy infrastruktury technicznej, które według respondentów powinny zostać poddane modernizacji w Grajewie w najbliższym czasie [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Podsumowanie

Infrastruktura techniczna jest istotnym elementem wpływającym na rozwój społeczno-gospodarczy danego regionu. Jej dostępność oraz użyteczność związana z ciągłością i powszechnością świadczenia usług, wpływa niewątpliwie na wysoki standard życia mieszkańców, a także na atrakcyjność mieszkaniową czy też inwestorską miasta i gminy. Ponadto, dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna wskazuje na właściwe nakierowanie gospodarcze ośrodka. W dzisiejszych czasach otwartego rynku pracy, infrastruktura techniczna powinna być jednym z priorytetów władz gmin, gdyż to właśnie ona niejednokrotnie wpływa na zatrzymywanie ludności na swoim obszarze administracyjnym, jak i przyciąganie „nowych gości” na teren gminy. Dobrze rozwinięta infrastruktura daje potencjalnym inwestorom możliwości tworzenia nowych miejsc pracy. Z kolei ludność dzięki możliwości uzyskania zatrudnienia w danym regionie, nie wyjeżdża; wręcz przeciwnie - zaprasza innych do przybywania.

Zapewnienie mieszkańcom dobrze rozwiniętej infrastruktury technicznej (mieszkaniowej, drogowej, dostępu do wodociągów i kanalizacji, ciepłownictwa, dużej liczby zadbanych miejskich terenów zielonych, estetycznego i funkcjonalnego składowiskiem odpadów) sprawia, że społeczność lokalna czuje się komfortowo w miejscu, w którym żyje.

Infrastruktura techniczna miasta czy też gminy wpływa nie tylko na aspekty wewnętrzne miejsca. Świadczy ona również o pewnej otwartości danego ośrodka na regiony sąsiednie oraz na osoby z zewnątrz. Dzięki dobrze rozwiniętej sieci dróg ośrodek podnosi dostępność i możliwość rozszerzania rynków zbytu. Ponadto, staje się nie tylko miejscem przejazdu, ale również obszarem atrakcyjnym dla turystów - „punktem wypadowym”, czyli miejscem, w którym można znaleźć nocleg, dobre jedzenie, a także wiele atrakcji w okolicznych regionach.

Położenie Grajewa generuje także duże możliwości rozwoju gminy. Specjalnie wydzielone obszary pod inwestycje (Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna), liczne tereny pod budowę nowych obiektów mieszkaniowych oraz użyteczności publicznej, korzystne położenie w regionie - dostęp zarówno do pięknych, przyciągających rokrocznie dużą rzeszę turystów obszarów krajobrazowych (Biebrzański Park Narodowy, jeziora) jak również do większych obszarów zurbanizowanych (miasta Ełk, Augustów, Łomża) sprawiają, że Grajewe uważa się za miejsce z ogromnym potencjałem i jeden z najbardziej atrakcyjnych terenów na Podlasiu. Jednakże, by móc skorzystać ze wszystkich możliwości, jakie stwarza położenie gminy miejskiej Grajewe oraz obecnie panujące warunki gospodarcze w kraju,

należy z całą pewnością inwestować w rozwój ośrodka, a ten można niewątpliwie uzyskać poprzez inwestycję w infrastrukturę techniczną.

Literatura

1. Duniewska Z. (1994), *Inne zadania i kompetencje gmin. Cmentarze i chowanie zmarłych*, w: Stahl M. (red.), *Administracyjno-prawne zadania i kompetencje gmin*, Wydawnictwo Samorządowe, Warszawa
2. Jarośniński K. (2003), *Finansowanie inwestycji komunalnych w Polsce w warunkach samorządności lokalnej*, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa
3. Kosmala M. (2009), *Znaczenie społeczne zieleni w przestrzeni publicznej ulic*, Przegląd Komunalny 10
4. Kozłowska B. (2006), *Wpływ zmian prawa odpadowego na system gospodarki odpadami*, w: Zabawa S. (red.), *Zarządzanie gospodarką odpadami. Gospodarowanie odpadami w świetle obowiązującego prawa*, Wydawnictwo Futura, Poznań
5. Kupiec L., Gołębiowska A., Truskolaski T. (2005), *Gospodarka przestrzenna*. t. 7, *Infrastruktura ekonomiczna*, Uniwersytet w Białymstoku, Białystok
6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z 2 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. nr 52, poz. 315)
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. nr 48, poz. 284)
8. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r., nr 89, poz. 625, z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r., nr 19, poz. 115, z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r., nr 185, poz. 1243, z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r., nr 118, poz. 687, z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r., nr 123, poz. 858, z późn. zm.)
13. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r., nr 142, poz. 1591, z późn. zm.)

14. Zaleski J. (2005), *Usługi Publiczne*, w: Misiąg W. (red.), *Wzorowy urząd czyli jak usprawnić administrację samorządową, jak mierzyć jej zadania i wyniki*, Instytut Badań Nad Gospodarką Rynkową, Warszawa

Functioning of public technical infrastructure in opinion of Grajewo's urban borough inhabitants. Selected aspects

Abstract

Public infrastructure (in the meaning of its technical type) is undoubtedly one of the most important elements of social and economic region development. In the article you can find detailed analysis including different technical elements of public infrastructure, such as roads, municipal cemetery, street lighting and so on and so forth. The text is divided into two parts: theoretical and empirical. The first section contains a statutory and literature description. In the second part you can find respondent characteristics and analysis of the research carried among Grajewo urban borough inhabitants. The conclusion shows the main directions of infrastructure development in Grajewo.

Keywords

public infrastructure, technical infrastructure, urban borough Grajewo, research, inhabitants, development